

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРУУ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ
С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ

СМС
КП.ЖЖ-3.11

АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН
БУТУРУУЧУСУНУН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНУНДӨ ЖОБОСУ

Чыгарылыш 1

Өзгөртүү 0

Экземпляр № 1

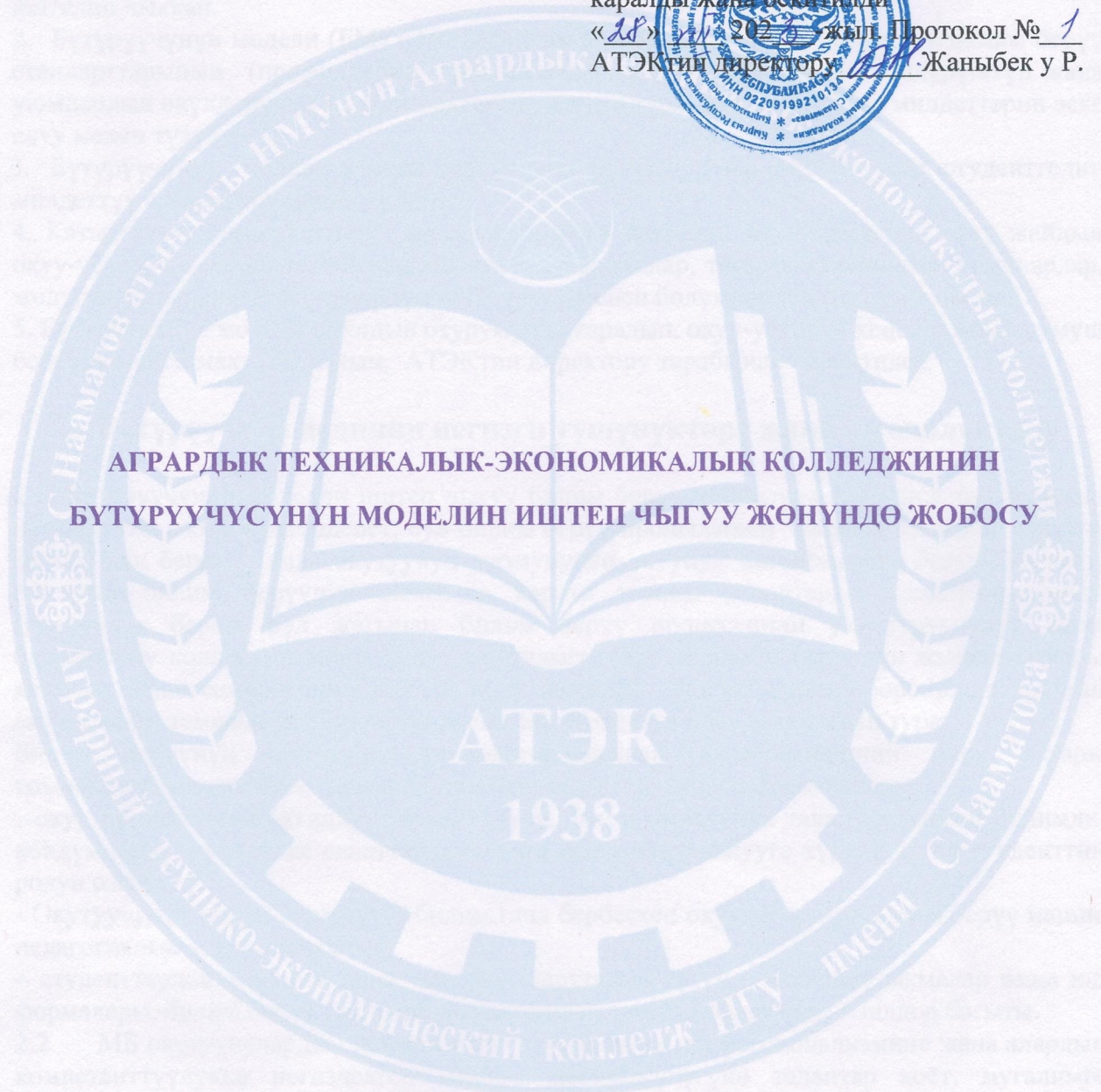
Барак 7/1

БЕКИТЕМИН

С.Нааматов атындагы НМУнун
Агрардык техникалык экономикалык
колледжинин Педагогикалык кеңешинде
каралды жана бекитилди
«28» 11 2020 жыл Протокол № 1
АТЭКтин директору Жаныбек у Р.

АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН
БУТУРУУЧУСУНУН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНУНДӨ ЖОБОСУ

	<p align="center">КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ</p>	<p align="center">СМС КП.ЖЖ-3.40</p>	
	<p align="center">АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ</p>		
<p align="center"><i>Чыгарылыш 1</i></p>	<p align="center"><i>Өзгөртүү 0</i></p>	<p align="center"><i>Экземпляр № 1</i></p>	<p align="center"><i>Барак 7/2</i></p>

1. Жалпы жоболор

1. Бул колдонмо С.Нааматов атындагы НМУнун Агрардык техникалык-экономикалык колледжинин студенттеин окутуу чөйрөлөрүндө бүтүрүүчү моделди даярдоо максатында кесиптик орто билим мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына ылайык иштелип чыккан.
2. Бүтүрүүчүнүн модели (БМ) орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарынын (профилдерин/ программаларын эске алуу менен), өндүрүштүн жана уюмдардын өкүлдөрүнүн муктаждыктарын, иштин түрлөрүн жана эмгек милдеттерин эске алуу менен түзүлөт.
3. Бүтүрүүчүнүн модели жумуш берүүчүлөр, бүтүрүүчүлөр, окутуучулар, студенттеин милдеттүү катышуусу менен түзүлөт:
4. Катышуучулардын катышуу ыкмаларын жана катышуу механизмдерин окуу жайдын окуу-усулдук кеңеши тарабынан аныкталат. (анкеталар, тегерек таблицалар, семинарлар, жолугушуулар, иш берүүчүлөрдүн катышуусу менен бөлүмдөрдүн отурумдары ж.б.).
5. Бүтүрүүчүнүн модели циклдын отурумунда каралып, окуу-усулдук кеңеши жана жумуш берүүчү менен макулдашылып, АТЭКтин директору тарабынан бекитилет.

2. Бүтүрүүчү моделинин негизги түшүнүктөрү жана өзгөчөлүктөрү

2.1. Бүтүрүүчүнүн моделди иштеп чыгуу билим берүү чөйрөсүндөгү компетенттүүлүккө негизделген ыкмага негизделет, бул билим берүү процессинин мындай багытын түзүүгө мүмкүндүк берет, анда окутуунун мазмунунан окуунун натыйжасына басым жасалат, ошентип билим берүүнүн сапатына карата тышкы талаптарды канааттандырууга мүмкүндүк берет. Бул жагынан билим берүү процессинин уюштуруучулук жана башкаруучу колдоосун кайра куруу зарылдыгы бар, ал билим берүүнүн жыйынтыктары катары компетенцияларды баалоого өтүү, ошондой эле студенттик борборлоштурулган окууга өтүү, темалык дисциплина аралык интеграцияга өтүү аракетинен турат.

Билим берүүнүн кредиттик технологияларынын принциптеринин бири катары компетенттүүлүккө багытталган билим берүүнүн мүнөздүү өзгөчөлүктөрү:

- окуу процессинин активдүү катышуучусу, эмгек рыногунда талап кылынган билимди, көндүмдөрдү жана жеке сапаттарды алууга жана пайдаланууга түрткү алган студенттин ролун өзгөртүү;

- Окутуучунун ролун өзгөртүү – билим гана бербестен окуучулардын билим берүү ишине педагогикалык колдоо көрсөтүү;

– студенттердин өзүн-өзү ишке ашыруу шарттарын түзүү – активдүү ыкмалар жана иш формалары, билим берүү тапшырмаларын жарыялоо, иш-чараларды изилдөө багыты.

2.2. МБ окутуучулардын компетенттүүлүгүнө жана профессионализмине жана алардын компетенттүүлүккө негизделген ыкмага жетиштүүлүгүнө талаптар коёт, мугалимге натыйжага багытталган окуудагы ролун өзгөртүүгө багыттайт. МБ билим берүү процессин окутуу модели түрүндөгү долбоорлоо үчүн негиз болуп калат. МБ профессионалдык стандарттарга жумуш милдеттерине ылайык бүтүрүүчүлөрдү окутуу деңгээли боюнча окуунун каалаган жыйынтыктарын аныктоого потенциалдуу жумуш

	<p align="center">КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ</p>	<p align="right">СМС КП.ЖЖ-3.40</p>	
	<p align="center">АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ</p>		
<p><i>Чыгарылыш 1</i></p>	<p><i>Өзгөртүү 0</i></p>	<p><i>Экземпляр № 1</i></p>	<p><i>Барак 7/3</i></p>

берүүчүлөрдүн катышуусун чагылдырат. Бир жагынан, бүтүрүүчүнүн компетенциялык модели өзүнүн келечектеги ишмердүүлүгүн иштин субъекттери жана объектилери менен байланыштырган квалификацияны камтыйт, экинчи жагынан билим берүү процессинин натыйжасы боюнча дисциплина аралык талаптарды чагылдырат.

Бүтүрүүчүнүн компетенциялык жана квалификациялык өзгөчөлүктөрү (жогорку кесиптик билим берүү программасын үйрөнүүнүн *натыйжаларына карата талаптар*) тармактын, объектилердин, түрлөрүнүн жана милдеттеринин сүрөттөлүшүн, ошондой эле кесиптик ишмердиктин түрлөрүнө жана максаттарына ылайык жогорку кесиптик билим берүү программасын үйрөнүү процессинде түзүлгөн бүтүрүүчүнүн *компетенцияларынын тизмесин* камтыйт.

2.3. Компетенттүүлүк – белгилүү бир чөйрөдө ийгиликтүү иш жүргүзүү үчүн билимди, көндүмдөрдү жана жеке сапаттарды колдонуу жөндөмү. Инженердик билим алууга тиешелүү мааниде "компетенция" жеке адамдын көндүмдөрдү жана билимдерди "өткөрүп берүү" жөндөмүн чагылдырган кеңири түшүнүк катары аныкталат. "Компетенция" түшүнүгү окуу программасы жана билим берүү программаларында максаттуу категория катары ырасталат.

Компетенттүүлүк түшүнүгү камтыйт:

- билим жана түшүнүү (академиялык чөйрөнүн теориялык билими, билүү жана түшүнүү жөндөмү),
- кандай иш-аракет кылуу керектигин билүү (билимди белгилүү бир жагдайларга практикалык жана ыкчам колдонуу),
- Кантип болуу керектигин билүү (коомдук контекстте башкалар менен кабыл алуу жана жашоо жолунун ажырагыс бөлүгү катары баалуулуктар)

2.3.1. Компетенциялар эки топко бөлүнгөн:

- жалпы маданият (универсалдуу, инструменталдык, супра-тема, когнитивдик)
- кесиптик (жалпы кесиптик, атайын, тема-адистештирилген).

	<p align="center">КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ</p>	<p align="center">СМС КП.ЖЖ-3.40</p>	
	<p align="center">АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБосу</p>		
<p align="center"><i>Чыгарылыш 1</i></p>	<p align="center"><i>Өзгөртүү 0</i></p>	<p align="center"><i>Экземпляр № 1</i></p>	<p align="center"><i>Барак 7/4</i></p>

Өзүн-өзү тарбиялоо
жана өзүн-өзү
өнүктүрүү жөндөмү

← т компетенциялары:

маалымат берилиши керек болгон учурда, билими жана тажрыйбасы бар, бул улуттук жана универсалдуу маданияттын өзгөчөлүктөрү, адамзаттын жана адамзаттын жашоосунун рухий жана адеп-ахлактык негиздери, жеке элдер, үй-бүлөнүн, социалдык, социалдык кубулуштардын жана каада-салттардын культурологиялык негиздери, илим менен диндин адам жашоосундагы ролу, дүйнөгө тийгизген таасири, ички жана маданияттык жана эс алуу чөйрөлөрүндөгү компетенциялар, бул окуучунун билим алуу тажрыйбасын да камтыйт. дүйнөнүн культурологиялык жана универсалдуу түшүнүгүнө чейин кеңейтилген дүйнөнүн илимий сүрөтү.

Кесиптик компетенциялар:

- кесиптик ишмердиктин көйгөйлөрүн чечүүдө практикалык тажрыйбанын, көндүмдөрдүн жана билимдин негизинде ийгиликтүү иш-аракет кылууга даярдык жана жөндөмдүүлүк;
- профессионалдык ишмердиктин белгилүү бир тармагында негизги жана негизги компетенцияларды ишке ашырууга даярдык жана жөндөмдүүлүк;
- жумуш милдеттерине байланыштуу тар кесиптик же адистештирилген компетенцияларды көрсөтүүгө даярдык жана жөндөмдүүлүк.

Экономикалык реформалардын жана заманбап цивилизацияны өнүктүрүүнүн контекстинде жумушчу күчкө жана эмгек рыногуна карата талаптар көбөйүүдө, анын ичинде жумшак көндүмдөр ("жумшак/жумшак көндүмдөр" деп аталган супра-кесиптик көндүмдөрдүн бүт спектри - кесиптик адистештирилишине карабастан, ар бир адам жана ийгиликтүү адис үчүн зарыл болгон универсалдуу компетенциялар топтому; жана эмгек милдеттерин аткарууга байланыштуу тар кесиптик билим, көндүмдөр жана жөндөмдүүлүктөр - оор көндүмдөр. Мындай көндүмдөр орто кесиптик билим берүү программаларынын деңгээлинде барган сайын киргизилүүдө.

"Жумшак көндүмдөрдүн" негизги үч категориясы бар:

- 1) социалдык-пикирлешүү жөндөмдөрү (пикирлешүү жөндөмдөрү, өз ара көндүмдөр, топтук иш, жетекчилик, социалдык интеллект, жоопкерчилик, байланыш этикасы);
- 2) когнитивдик көндүмдөр (сынчыл ой жүгүртүү, көйгөйлөрдү чечүү көндүмдөрү, новатордук ой жүгүртүү, интеллектуалдык жүктү башкаруу, өзүн-өзү изилдөө көндүмдөрү, маалымат көндүмдөрү, убакыт башкаруу);
- 3) инсандык атрибуттары жана эмоциялык интеллекттин компоненттери (эмоциялык акыл, чынчылдык, оптимум, ийкемдүүлүк, чыгармачылдык, мотивация, боорукердик). Белгилей кетчү нерсе, ар бир категориянын ичинде да, категориялардын ортосунда да, жеке көндүмдөр менен сапаттардын бири-бири менен тыгыз байланышта. Бирок белгилүү бир жөндөмдүүлүктүн болушу талаптардын бир бөлүгү болуп эсептелген өзүнчө позиция катары маанилүү. Жумуш берүүчүлөр жана рекрутинг агенттиктери муну талапкерлерден, айрыкча университет бүтүрүүчүлөрдөн талап кылат.

Ошентип, "жумшак көндүмдөрдү" түзүү компетенттүүлүк боюнча адистин кесиптик өнүгүүсүнүн маанилүү компоненти болуп саналат.

Атаандаштык боюнча адис – бул кесиптик милдеттердин чоң классын чечүү ыкмаларын үйрөнүү жана белгилүү бир жеке сапаттардын болушунан улам ар кандай, тез өзгөрүп турган жагдайларда максаттарга жетүүгө жөндөмдүү адис.

Адистин атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн аныктаган сапаттар:

	КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ	СМС КП.ЖЖ-3.40	
	АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ		
<i>Чыгарылыш 1</i>	<i>Өзгөртүү 0</i>	<i>Экземпляр № 1</i>	<i>Барак 7/5</i>

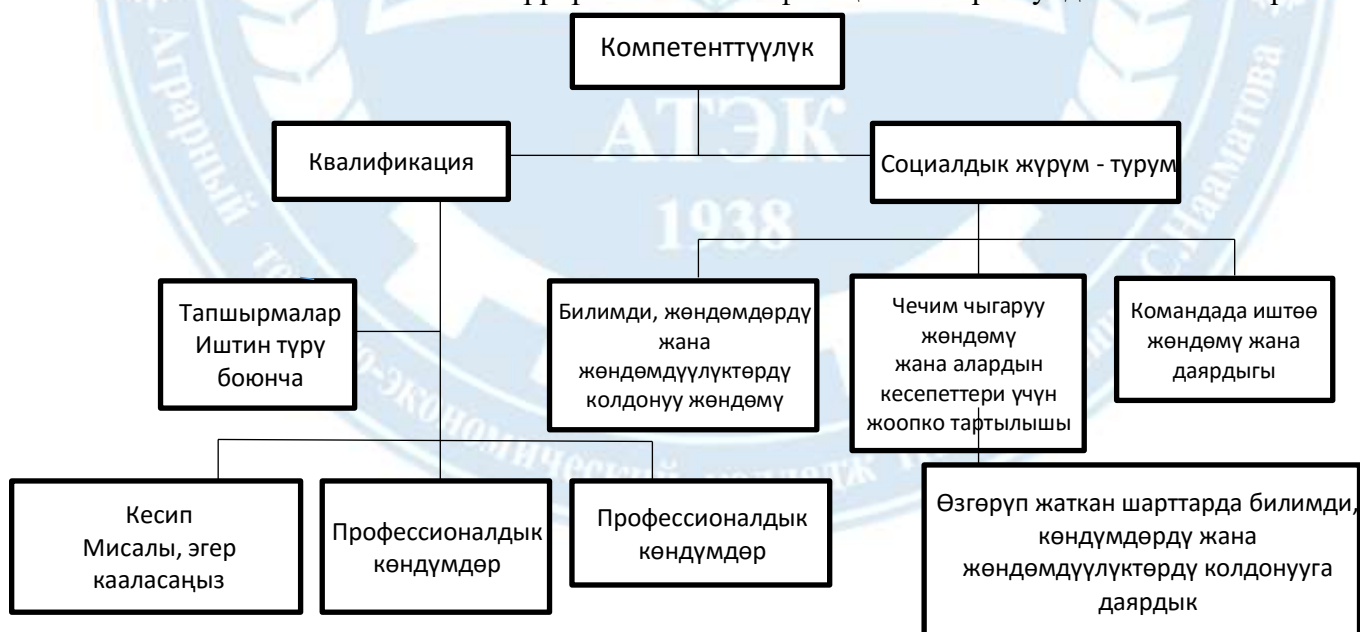
- заманбап билим берүү;
- жогорку адеп-ахлактык, ишкердик;
- тандалган жагдайда чечимдерди өз алдынча кабыл алуу мүмкүнчүлүгү;
- кызматташууга даярдык;
- мобилдүүлүк, динамизм, конструктивдүүлүк;
- маданият аралык өз ара иштешүү үчүн даярдык;
- ийкемдүүлүк жана кесиптик мобилдүүлүк;
- өзүн көрсөтүү жөндөмү;
- Профессионалдык көйгөйлөрдүн чоң классын чечүү ыкмаларын үйрөнүү;
- ар кандай кесиптик көйгөйлөр менен күрөшүү жөндөмү;
- өзүн-өзү ишеним;
- жоопкерчилик, ийгиликке көңүл буруу, өз тажрыйбасын үзгүлтүксүз байытууга даяр болуу ж.б.

Адистин компетенттүүлүккө негизделген моделинде билим берүүнүн максаттары белгилүү бир милдеттерди аткаруу менен эле эмес, билим берүү процессинин натыйжасы боюнча интегралдык талаптар менен да байланыштуу.

2.3.2. Компетенттүүлүк:

- Адам тарабынан тиешелүү компетенцияга ээлик кылуу жана ээлик кылуу, анын ичинде ага болгон жеке мамилеси жана ишмердик темасы;
- Бүтүндөй билим берүү процессинин жалпылоочу натыйжасы, жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарын ишке ашыруудагы негизги максат, жогорку окуу жайдын бүтүрүүчүсүнүн "моделинин" интеграцияланган башталышы, анын келечектеги кесиптик ишмердигине ылайык келген квалификациянын жаш адисинин жетишкендигине кепилдик берүү.

Компетенттүүлүк менен квалификациянын ортосундагы мамилелер

2.4. Бул маселе билим берүүнүн максаттарын жана билим берүүнүн күтүлүүчү жыйынтыктарын чагылдырат.

	<p align="center">КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ</p>	<p align="center">СМС КП.ЖЖ-3.40</p>	
	<p align="center">АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ</p>		
<p align="center"><i>Чыгарылыш 1</i></p>	<p align="center"><i>Өзгөртүү 0</i></p>	<p align="center"><i>Экземпляр № 1</i></p>	<p align="center"><i>Барак 7/6</i></p>

Билим берүүнүн компетенциялары жана жыйынтыктары өндүрүштүн, уюмдардын жана коомдун өкүлдөрүн канааттандырууга багытталган орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарынын үчүнчү муунун ишке ашырууда негизги максаттар катары каралат.

Орто профессионалдык билим берүүнүн максаттары социалдык-маданияттык баалуулуктардан, социалдык өнүгүүнүн максаттарынын идеалдарынан бөлүнүп бөлүнбөйт жана коомдо илим менен маданияттын өнүгүү деңгээли менен байланышта болушу керек. Заманбап билим берүүнүн максаты өзүн-өзү өнүктүрүү үчүн, кесиптик өзүн-өзү ишке ашыруу үчүн зарыл болгон инсандык өзгөчөлүктөрдү өнүктүрүү деп эсептелиши мүмкүн, ошол эле учурда коом тарабынан толук колдонулушу мүмкүн. Билим берүү программаларынын максаттарын түзүүдө орто кесиптик окуу жайдын миссиясын эске алуу жана катышуучуларды (жекече, мамлекеттик, коом, эмгек рыногу) тартуу зарыл.

Билим берүүнүн жыйынтыктары окуу процессинин аягында үйрөнүүчү билиши, түшүнүшү жана/же аткара алышы керек болгон нерселердин көрсөткүчтөрү күтүлүүдө. Алар бир курска, модулга, же окуу мезгилине, же жалпы биринчи же экинчи деңгээлдеги академиялык программага тиешелүү болушу мүмкүн. Окуунун жыйынтыктары баалоонун тийиштүү критерийлери менен коштолушу керек. Окуунун жыйынтыктары жана баалоо критерийлери биргелешип кредиттерди берүү боюнча талаптарды аныктайт, ал эми класс жетишилген натыйжаларды баалоонун негизинде берилет, бул насыяны берүү боюнча талаптардан жогору же төмөн болушу мүмкүн.

Билим берүүнүн жыйынтыктары билим берүүнүн ар кандай деңгээли үчүн ар кандай болот, ошондуктан компетенциялар топтому жогорку кесиптик билим берүүнүн ар кандай деңгээли үчүн ар кандай болот, анткени ал ишмердиктин милдеттери менен байланыштуу жана алар ар кандай деңгээлдерде ар кандай.

3. Бүтүрүүчүнүн моделин иштеп чыгуу

3.1. Бүтүрүүчүнүн моделин иштеп чыгуу үчүн, бул чөйрөдөгү билим берүү программасынын деңгээлин аныктоо зарыл. Орто кесиптик билим берүүнүн көп деңгээлдеги системасында ар бир деңгээл компетенцияларда көрсөтүлгөн белгилүү бир натыйжаларга шайкеш келиши керек.

3.2. Бүтүрүүчүнүн моделинде бүтүрүүчүнүн өз ара байланышкан компетенцияларынын системасы, ал билим берүү программаларынын сапаттык мазмун чагылдырат, башкача айтканда, ал кандай функцияларды аткарууга даяр болушу керек жана ал кандай апаттарга ээ экендиги сүрөттөлүшү керек.

	<p>КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ</p>	<p>СМС КП.ЖЖ-3.40</p>	
	<p>АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБосу</p>		
<p>Чыгарылыш 1</p>	<p>Өзгөртүү 0</p>	<p>Экземпляр № 1</p>	<p>Барак 7/7</p>

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ
С.НААМАТОВ атындагы НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ**

БЕКИТЕМИН
 С.Нааматов атындагы НМУнун Агрардык
 техникалык-экономикалык колледжинин
 директору А.А.А

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Бүтүрүүчүнүн модели

(адистиктин аталашы, коду, шифр)

Квалификация

Окуу формасы

Окуу мөөнөтү

	<p>КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ</p>	<p>СМС КП.ЖЖ-3.40</p>	
	<p>АГРАРДЫК ТЕХНИКАЛЫК-ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИНИН БУТУРУУЧУСУНУН МОДЕЛИН ИШТЕП ЧЫГУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ</p>		
<p><i>Чыгарылыш 1</i></p>	<p><i>Өзгөртүү 0</i></p>	<p><i>Экземпляр № 1</i></p>	<p><i>Барак 7/8</i></p>

НАРЫН-2023

